

(१९६१) १ एस सी आर ९८७

(इंग्रजी टंकलिखित न्यायनिर्णयाचे मराठीत भाषांतर)

बिहार राज्य विद्युत मंडळ आणि इतर

वि .

मे. अलाइड रिफ्रॅक्टरीज (प्रा.) लिमिटेड आणि इतर .

जानेवारी २५, १९९६

[के. रामास्वामी आणि जी. बी. पटनायक, न्या न्या]

वीज पुरवठा अधिनियम, १९४८ :

कलम ४९-विद्युत महामंडळ आणि ग्राहक यांच्यात झालेला करार- बोर्डाला किमान हमी शुल्क भरणे- फ्लिपिंग, लोडशेडिंग किंवा वीजकपातीमुळे विजेचा पुरवठा न झाल्यामुळे विजेच्या किमान हमी पातळीचा वापर करण्यात अपयश, ग्राहकांना किमान हमीच्या प्रमाणात कपातीसाठी अर्ज करण्याचा अधिकार- रिट याचिका दाखल करून ग्राहक उच्च न्यायालयाकडे धाव घेत आहेत- आनुपातिक कपात देण्याचे उच्च न्यायालयाचे निर्देश-असा निर्णय दिला कि , न्याय्य नाही- म्हणून रद्दबातल - ग्राहकांनी अर्ज करावा - मंडळाने प्राप्त परिस्थितीचा विचार करून योग्य आदेश द्यावेत - बोर्ड तयार करावे.

बिहार राज्य विद्युत मंडळ आणि इतर. वि.मे..धनावत राईस अँड ऑइल मिल्स,

[1989] 1 एस सी सी 452, वर अवलंबून आहे.

दिवाणी अपिलीय अधिकारक्षेत्र

दिवाणी अपील क्रमांक २९४० / १९९६

पाटणा उच्च न्यायालयाच्या सी.डब्ल्यू.जे.सी. क्र. १४८० / १९८८, (आर) दिनांक १६.८.८८ च्या

निर्णय व आदेशावरून

याचिकाकर्त्यातर्फे प्रवीण स्वरूप आणि प्रमोद स्वरूप

न्यायालयाकडून खालील आदेश देण्यात आला

अनुमती दिली.

उत्तरवादी यांना दोन वेळा बजावणी केली तरी सुद्धा आणि उत्तरवादी 1, 2 आणि 6 यांना पुन्हा 22 सप्टेंबर 1995 रोजी बजावणी केली तरी सुद्धा ते वैयक्तिकरित्या किंवा वकिलांमार्फत हजर होत नाहीत. उत्तरवादि क्रमांक ३, ४ आणि ५ यांच्याकडून पोहोच दुसऱ्या वेळेस मिळालेली नाही. म्हणून आम्ही जाहीर करतो कि त्यांना बजावणी केले गेली असे मानले जाते.

प्रश्न एवढाच आहे - पुरवठा न झाल्यास किमान हमी रकमेच्या प्रमाणात कपात करण्याचा अधिकार प्रतिवादींना आहे का? ट्रिपिंग, लोडशेडिंग आणि वीजकपात इत्यादींमुळे वीज पुरवठा खंडित होत आहे का? केलेल्या कराराच्या कलम (१३) मध्ये अशी तरतूद आहे की अशा परिस्थितीत त्यांना अर्ज करण्याचा अधिकार आहे आणि बोर्ड त्या संदर्भात विचार करेल आणि योग्य आदेश देईल. प्रतिवादींनी तसा अर्ज केलेला नाही, हे मान्य आहे, पण दिलासा मिळावा

म्हणून थेट उच्च न्यायालयात धाव घेतली. उच्च न्यायालयाने 16 ऑगस्ट 1988 रोजी सी.डब्ल्यू.जे.सी.क्र.1480 / 1988 मध्ये त्यांच्या आदेशात अपीलकर्त्याला योग्य त्या प्रमाणात किंवा आनुपातिक कपात देण्याचे निर्देश दिले. हा वाद नवा नाही . बिहार राज्य विद्युत मंडळ आणि इतर. वि.मे..धनावत राईस अँड ऑइल मिल्स, [1989] 1 एस सी सी 452, या अपीलकर्त्या मंडळामुळे उद्भवलेल्या प्रकरणात न्यायालयाने असा निर्णय दिला कि कलम ४९ अन्वये करार झाल्याचे खुद्द बोर्डाचे म्हटले होते कि

ग्राहक हा किमान हमी रक्कम देण्यासाठी अपीलकर्त्यासह मंडळाला बांधील होता. ट्रिपिंग, लोडशेडिंगद्वारे वीजपुरवठा न झाल्याने किंवा वीज कपात यामुळे विजेची पातळी यामुळे किमान पुरवठ्याचा वापर करण्यात अपयशी ठरल्याबद्दल ग्राहकाला किमान हमीच्या प्रमाणात कपात करण्यासाठी अर्ज करण्याचा अधिकार असेल. प्रतिवादींनी तसा अर्ज केलेला नसल्याने उच्च न्यायालयाने थेट रिट याचिका मंजूर करून आनुपातिक कपात मंजूर करण्याचे निर्देश देणे योग्य नव्हते. हा आदेश रद्द करण्यात आला आहे. हा आदेश प्रतिवादींना वीज पुरवठा कायद्याच्या कलम ४९ अन्वये त्यानुसार अर्ज करण्यास अडथळा आणत नाही आणि अर्ज केल्याच्या तारखेपासून वाजवी वेळेत विचार करून योग्य आदेश देणे अपीलकर्ते-मंडळास खुले असेल.

त्यानुसार अपील मंजूर केले जाते, परंतु प्राप्त परिस्थितीत खर्च लागू नाही.

अपील मंजूर केले

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या / तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

X-X-X-X